

تاریخ اولین ابلاغ: ۹۵/۱۰/۱۲

تاریخ آخرین بازنگری: ۹۷/۲/۸

تاریخ آخرین ابلاغ: ۹۷/۵/۱۳

تاریخ بازنگری بعدی: ۹۸/۲/۸

ویرایش: 01

کد دستورالعمل: 50IN37

مرکز آموزشی درمانی ولیعصر (عج)

بهبود کیفیت و اعتبار بخشی

دستورالعمل داخلی

عنوان دستورالعمل: تفکیک در مبدأ پسماندهای شیمیایی و دارویی

مخاطبین: کلیه پرسنل درمانی، کلینیکی و پاراکلینیکی و خدماتی بخش ها

هدف: تفکیک در مبدأ، کاهش تولید پسماند و آلودگی های ناشی از آن، حفظ و ارتقاء سطح سلامت انسان و محیط

با توجه به دستورالعمل الزامات ضوابط و روش های مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی، پسماندهای دارویی عبارتند از داروهای تاریخ گذشته، مصرف نشده، تفکیک شده و آلوده، واکسن ها، موادمخدر و سرمهایی که دیگر به آنها نیازی نیست و باید به نحو مناسبی دفع شوند. این رده همچنین شامل اقلام دور ریخته شده مورد مصرف در کارهای دارویی مانند بطری ها و قوطی های دارای باقیمانده داروهای خطرناک، دستکش، ماسک، لوله های اتصال، و شیشه (ویال) های داروها هم بوده که در صورت آزاد شدن در محیط برای محیط و انسان مضر باشند. پسماندهای شیمیایی تشکیل می شوند از مواد جامد و گازهای شیمیایی که به عنوان مثال برای کارهای تشخیصی و تجربی، و کارهای نظافت، خانه داری و گندزدایی، به کار می روند. پسماندهای شیمیایی مراقبت های بهداشتی درمانی می توانند خطرناک یا بی خطر باشند. در زمینه

حفاظت از تندرستی موقعی خطرناک به شمار می آیند که حداقل یکی از خصوصیات ذیل را داشته باشند: سمی؛ خاصیت خورندگی (مانند اسیدهای $\text{pH} < 2$ و بازهای $\text{pH} > 12$)؛ قابلیت احتراق خود به خود، واکنش دهنده (مانند مواد انفجاری، مواد واکنش دهنده در مقابل آب، و حساس به ضربه)؛ زئوتوکسیک (مانند داروهای سایتوتوکسیک)

پسماندهای شیمیایی غیرخطرناک شامل آن دسته از مواد شیمیایی است که هیچ یک از خصوصیات های مذکور را نداشته باشند، مانند قندها، امینواسیدها، و بعضی املاح آلی و غیر آلی.

۱. کلیه پرسنل درمانی و خدماتی می بایست در بدو استخدام و همچنین سالانه با شرکت در کلاس های آموزشی مدیریت پسماند که توسط کارشناس بهداشت محیط و کارشناس کنترل عفونت برگزار می گردد با نحوه تشخیص، جداسازی و تفکیک پسماندهای شیمیایی و دارویی آشنا شوند.

۲. کیسه های پلاستیکی سفید رنگ مخصوص پسماند شیمیایی و دارویی می بایست بصورت ماهانه توسط واحد تدارکات خریداری و تحویل واحد انبار گردد.

۳. کیسه های پلاستیکی سفید رنگ مخصوص پسماند شیمیایی و دارویی می بایست مطابق با درخواست مسئول بخش ها توسط واحد انبار تحویل بخش ها گردد.

۴. واحد تدارکات می بایست برچسب مخصوص تفکیک پسماند شیمیایی و دارویی را مطابق با فرمت تحویلی از سوی کارشناس بهداشت محیط چاپ و در اختیار بخش ها قرار دهد.

۵. کلیه سطل های پسماند شیمیایی و دارویی می بایست دارای برچسب مشخصات باشند.

۶. سطل های پدال دار سفید رنگ مخصوص تفکیک پسماند شیمیایی و دارویی می بایست در همه بخش ها موجود بوده و در صورت نیاز توسط واحد تدارکات خریداری گردد.

۷. کلیه پرسنل درمانی و خدماتی می بایست پسماند شیمیایی و دارویی را در سطل های سفید رنگ حاوی کیسه پلاستیک سفید رنگ مقاوم مخصوص پسماند شیمیایی و دارویی دفع نمایند.

۸. قرار دادن سطل های مخصوص پسماند شیمیایی و دارویی در اتاق بستری ممنوع می باشند.

۹. کلیه پرسنل بخش می بایست از دفع سایر انواع پسماندها اعم از پسماند عادی، عفونی و و تیزوبرنده در سطل مخصوص پسماند شیمیایی و دارویی خودداری نمایند.

۱۰. کلیه پرسنل درمانی و خدماتی ملزم به اجرای ضوابط تفکیک پسماند شیمیایی و دارویی در مبدأ می باشند.

۱۱. سرپرستار/مسئول شیفت موظف است بر نحوه تفکیک پسماند شیمیایی و دارویی در مبدأ نظارت نماید.

تاریخ اولین ابلاغ: ۹۵/۱۰/۱۲

تاریخ آخرین بازنگری: ۹۷/۲/۸

تاریخ آخرین ابلاغ: ۹۷/۵/۱۳

تاریخ بازنگری بعدی: ۹۸/۲/۸

ویرایش: 01

کد دستورالعمل: 50IN37

مرکز آموزشی درمانی ولیعصر (عج)

بهبود کیفیت و اعتبار بخشی

دستورالعمل داخلی

عنوان دستورالعمل: تفکیک در مبدأ پسماندهای شیمیایی و دارویی

مخاطبین: کلیه پرسنل درمانی، کلینیکی و پاراکلینیکی و خدماتی بخش ها

هدف: تفکیک در مبدأ، کاهش تولید پسماند و آلودگی های ناشی از آن، حفظ و ارتقاء سطح سلامت انسان و محیط

۱۲. کارشناس بهداشت محیط می بایست در بازدیدهای خود از بخش ها، نحوه تفکیک پسماند شیمیایی و دارویی را ارزیابی نموده، و نواقص موجود را گزارش نماید.

۱۳. پسماند شیمیایی و دارویی می بایست قبل از خروج از بخش توسط پرسنل خدمات برچسب گذاری گردیده و اطلاعات مورد نظر بر روی برچسب درج گردد.

۱۴. اختلاط هر نوع پسماند دیگر با پسماند شیمیایی و دارویی ممنوع است.

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

الف) منابع و امکانات مرتبط:

سطل مخصوص پسماندهای شیمیایی دارویی، کیسه پلاستیکی سفیدرنگ مخصوص پسماند شیمیایی و دارویی، برچسب مخصوص

پسماندهای شیمیایی و دارویی

ب) کارکنان مرتبط:

کلیه پرسنل درمانی و خدماتی

منابع:

قانون مدیریت پسماند، ضوابط و روش های اجرایی پسماندهای پزشکی و پسماندهای وابسته، دستورالعمل یکسان سازی و رفع ابهامات اجرای ضوابط و روشهای مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی و پسماندهای وابسته

تهیه کننده/ تهیه کنندگان		
مهندس الهام تقوایی (مسئول واحد بهداشت محیط)	مهندس حدیثه محمدی (کارشناس بهداشت محیط)	ابلاغ کننده
تأیید کننده	تصویب کننده	دکتر سید محمد جمالیان (ریاست بیمارستان)
مهندس الهام تقوایی (مسئول واحد بهداشت محیط)	اعضای کمیته بهداشت محیط بیمارستان	